

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Ο Θεσμός του Μέντορα νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού

Εισαγωγικό Σημείωμα

Στις 29 Νοεμβρίου 2010, το Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων έθεσε σε δημόσια διαβούλευση το Θεσμό του Μέντορα νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού. Κατά τη διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης, η οποία έληξε στις 14 Δεκεμβρίου 2010, κατατέθηκαν απόψεις και προτάσεις (354 σχόλια) από συνολικά 6 φορείς και 235 μεμονωμένα άτομα. Συγκεκριμένα, στη διαβούλευση έλαβαν μέρος Πανεπιστημιακά τμήματα, ιδιωτικοί σύλλογοι και φορείς ιδιωτικής εκπαίδευσης (βλ. Παράρτημα).

Τα σχόλια που κατατέθηκαν βασίστηκαν στις παρακάτω έξι κατευθυντήριες ερωτήσεις:

- 1) Κατά τη γνώμη σας ποιοι είναι οι λόγοι που συνθέτουν την αναγκαιότητα του θεσμού του μέντορα; Σε κάθε άλλη περίπτωση διατυπώστε τις σχετικές θέσεις και απόψεις σας.
- 2) Ποια κατά τη γνώμη σας πρέπει να είναι τα προσόντα, οι προϋποθέσεις, τα καθήκοντα, η διάρκεια και γενικότερα το περιεχόμενο της μεντορικής σχέσης;
- 3) Ποιους θεωρείτε ως βασικούς στόχους την επίτευξη των οποίων θα πρέπει να επιδιώκει ο θεσμός του μέντορα του νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού;
- 4) Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα πιο σημαντικά κίνητρα για τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών ως υποψηφίων μεντόρων;
- 5) Άλλες προτάσεις σχετικά με την ανάπτυξη και την αξιοποίηση του θεσμού του μέντορα;
- 6) Εφόσον το ερωτηματολόγιο αυτό απηχεί τις επίσημες επιστημονικές θέσεις του συλλογικού σας φορέα, παρακαλούμε να αναφέρετε εάν και τι είδους διαδικασίες εσωτερικής διαβούλευσης έλαβαν χώρα, προκειμένου να καταλήξετε στη διαμόρφωση της τελικής σας στάσης απέναντι στο θεσμό του μέντορα

Στο τέλος της έκθεσης, σε μορφή παραρτήματος, καταγράφονται οι φορείς που συμμετείχαν στη δημόσια διαβούλευση.

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Άρθρο 1 – <http://www.opengov.gr/ypepth/?p=364>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 164 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο άρθρο

Οι απόψεις των συμμετεχόντων αναφορικά με τους λόγους που συνθέτουν την αναγκαιότητα του θεσμού του Μέντορα ποικίλουν. Ο θεσμός του μέντορα κρίνεται επί των πλείστων επιτακτικός, όσον αφορά την αναγκαιότητά του, όπως προκύπτει από τις περισσότερες βιωματικές περιγραφές των συμμετεχόντων. Η αναγνώριση της μη-επάρκειας των υποψηφίων καθηγητών να διδάξουν αμέσως μετά το πέρας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσής τους εγείρει ποικίλα σχόλια. Ορισμένοι από τους συμμετέχοντες υποστηρίζουν ότι θα πρέπει να υπάρξει διαχωρισμός αυτών που θέλουν να διδάξουν από αυτούς που θα ασχοληθούν με την έρευνα. Έτσι οι υποψήφιοι καθηγητές-δάσκαλοι θα μπορούν από το τρίτο (3^ο) έτος σπουδών τους να προετοιμαστούν κατάλληλα με την παρακολούθηση μαθημάτων που αφορούν την παιδαγωγική, την παιδοψυχολογία, τη διδακτική και το σχεδιασμό μαθήματος, την χρήση ΤΠΕ και καλών πρακτικών αναφορικά με τη διδασκαλία και άλλων συναφών μαθημάτων. Αναφέρεται επίσης η αναγκαιότητα της πρακτικής άσκησης, ώστε να μπορέσουν οι απόφοιτοι να εγκλιματιστούν στις απαιτήσεις της πρακτικής διδασκαλίας. Θερινά εντατικά μαθήματα σε Παιδαγωγική και Ψυχολογία καθώς και μικροδιδασκαλία σε σεμιναριακό επίπεδο είναι κάποια από τα μέτρα που συνηγορούν σε αυτήν την κατεύθυνση.

Παράλληλά αρκετοί από τους συμμετέχοντες πιστεύουν ότι ο θεσμός του Μέντορα είναι επιτακτικός, καθώς οι νεοδιοριζόμενοι εκπαιδευτικοί έχουν την ανάγκη της καθοδήγησης από έναν εμπειρότερο συνάδελφό τους, ο οποίος θα μπορεί να τους εγκλιματίζει στις ιδιαίτερες συνθήκες του εκάστοτε σχολείου καθώς επίσης να τους συμβουλεύει σε πρακτικές διδασκαλίας.

Ενώ οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες συμφωνούν στην αναγκαιότητα του θεσμού θεωρητικά, πολλοί εξ αυτών διαφωνούν ως προς την πρακτική υλοποίησή του. Η εύρεση αντικειμενικών και αξιοκρατικών κριτηρίων για την επιλογή των μεντόρων καθώς και η έξωθεν καλή μαρτυρία για την διδακτική αποτελεσματικότητά τους, είναι αναγκαία. Επί του πρακτέου πολλοί θεωρούν ότι ο θεσμός θα αποτύχει εφόσον έχει και αξιολογικό χαρακτήρα. Ο θεσμός του Μέντορα θα πρέπει να είναι αμιγώς συμβουλευτικός.

Μεγάλο μέρος των συμμετεχόντων υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει αναγκαιότητα για τον θεσμό. Κάποιοι θεωρούν ότι οι νεοδιοριζόμενοι έχουν την παιδαγωγική επάρκεια να

διδάξουν έχοντας αποκτήσει τα τυπικά προσόντα από την τριτοβάθμια εκπαίδευση και έχοντας περάσει από τον διαγωνισμό του ΑΣΕΠ. Αντιπαραθέτοντας την ύπαρξη των σχολικών συμβούλων και την διεξαγωγή ΠΕΚ, κάποιοι από τους συμμετέχοντες θεωρούν ότι είναι υπερβολή να συγκροτηθεί άλλος ένας θεσμός προβάλλοντας ως επιχείρημα κυρίως τις οικονομικές συγκυρίες της χώρας.

Μερικοί από τους συμμετέχοντες υποστηρίζουν ότι ο θεσμός θα πρέπει να εξαπλωθεί σε όλους τους εκπαιδευτικούς και όχι μόνο στους νεοδιόριστους, αναγνωρίζοντας αδυναμίες των «θεωρητικά έμπειρων» καθηγητών και δασκάλων. Υποστηρίζουν πως ο θεσμός θα πρέπει να γίνει πρώτα πιλοτικά, έτσι ώστε να αναγνωριστούν τυχόν αδυναμίες και να βελτιωθούν, προτού εφαρμοστεί καθολικά.

Κάποιοι πιστεύουν πως υπάρχει μεγαλύτερη αναγκαιότητα στην δημιουργία μεντόρων για τους μαθητές παρά για τους δασκάλους και ότι ο θεσμός θα πρέπει πρώτα να εφαρμοστεί εκεί, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Μια διαφορετική άποψη είναι η δημιουργία ενός κεντρικού συστήματος υπό την εποπτεία του ΥΠΔΒΜΘ με την σύσταση ομάδας Μεντόρων, στους οποίους μπορούν να ανατρέχουν οι εκπαιδευτικοί. Η ομάδα αυτή θα πρέπει να εμπεριέχει μέντορες όλων των ειδικοτήτων. Εναλλακτικά προτείνεται η ύπαρξη ενός μέντορα σε κάθε σχολείο για όλες τις ειδικότητες.

Τέλος υπάρχει και η άποψη ότι ο θεσμός θα δημιουργήσει προστριβές μεταξύ των συναδέλφων και θα δημιουργήσει σχέσεις εξάρτησης που θα δυσχεράνουν το έργο των εκπαιδευτικών.

Δύο φορείς οι οποίοι συμμετείχαν στην διαβούλευση προέβλεπαν την αναγκαιότητα του θεσμού του Μέντορα, κάνοντας αναφορές στην διεθνή βιβλιογραφία από το 1983 και τεκμηριώνοντας επιστημονικά την θέση τους. Αναφορικά ο θεσμός λειτουργεί πολλά χρόνια σε διάφορες χώρες του κόσμου και επί των πλείστων αναφέρεται ως επιτυχής με εξαιρέσεις όπως οι χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Χαρακτηριστικά Αποσπάσματα:

[...]Η αναγκαιότητα του μέντορα είναι αναμφίβολη. Θα τον περιέγραφα ως έναν εξαιρετικό εκπαιδευτικό που αποδεδειγμένα στην εκπαιδευτική του πορεία συμμετείχε σε επιμορφώσεις, σεμινάρια και καινοτόμες δράσεις. Επίσης αυτός που αγαπάει το παιδί και το λειτούργημά του. Σπανίζουν τέτοιοι άνθρωποι και είναι φυσικό πολλοί να αναρωτιούνται πως θα τους ανακαλύψουμε καθότι είναι οι αφανείς ήρωες των σχολείων. Ο μέντορας χρειάζεται ιδιαίτερα στο "νέο σχολείο" καθότι η δράση του θα είναι συντονιστική και ενωτική. Είναι ο εμπυχωτής

όχι μόνο για τους νέους αλλά και για τους παλιούς που έχουν χάσει το κέφι τους. Μπορεί να είναι ένα ακούραστο παράδειγμα. Ο μέντορας είναι ένα "πρότυπο" για το νέο και μια παρακίνηση για τον παλιό.[...]

[...]ΠΡΟΤΕΙΝΩ αντί να αρχίσετε με την εισαγωγή Μέντορα για τους Εκπαιδευτικούς να εξετάσετε την εισαγωγή του θεσμού του Μέντορα του Μαθητή. Θεσμός πολύ πιο χρήσιμος και άμεσα υλοποιήσιμος. Στην παρούσα κατάσταση του εκπαιδευτικού συστήματος το ρόλο του Μέντορα του Νεοδιοριζόμενου Εκπαιδευτικού θα μπορούσε να τον παίξει επιτυχώς ο Σχολικός Σύμβουλος αρκεί να του γινόταν ανάθεση σχετικών καθηκόντων και διευκολυνόταν περισσότερο στο έργο του από τη Διοίκηση.[...]

[...]Η αναβάθμιση της Παιδείας δεν εξαρτάται μονό από την υλικοτεχνική υποδομή αλλά και από την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού προσωπικού μιας σχολικής μονάδας. Σε μια κοινωνία με πολυπληθυσμιακά , κοινωνικά και οικογενειακά προβλήματα ο ρόλος των Εκπαιδευτικών είναι σημαντικός για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών . Η κάθε Σχολική Μονάδα αποτελεί και μια μικρή κοινωνία ,που αποτελείται από νέου ανθρώπους που είναι το μέλλον της χώρας μας . Ο ρόλος του εκπαιδευτικού σε αυτήν την μικρή κοινωνία είναι πρωτεύων .Η σωστή καθοδήγηση και η αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι νεαροί μαθητές είναι σημαντική για την εξέλιξη της κοινωνίας . Έκτος από την μαθησιακή γνώση ο εκπαιδευτικός προσφέρει και άλλες μορφές υποστήριξης (ψυχολογική , συναισθηματική κ.α.) λόγω κοινωνικών αλλαγών . Για αυτό και ο θεσμός του ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗ - ΜΕΝΤΟΡΑ είναι ένα θετικό βήμα προς την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού δυναμικού όχι μονό προς την ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΓΝΩΣΗ αλλά και ΓΝΩΣΗ ως προς τις αλλαγές της ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ . Ο ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ - ΜΕΝΤΟΡΑΣ πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένος για τις τρέχουσες εξελίξεις στον εκπαιδευτικό τομέα αλλά και στον κοινωνικό τομέα, για την σωστή ενημέρωση του εκπαιδευτικού, όχι μόνο του νεοδιοριζόμενου αλλά και των υπολοίπων εκπαιδευτικών.[...]

[...]Ο θεσμός του μέντορα είναι απαραίτητος για τους νεοδιοριζόμενους και νεοδιορισθέντες εκπαιδευτικούς, διότι ο έμπειρος εκπαιδευτικός μπορεί να συμβάλει τόσο την διδακτική του άσκηση και στην παιδαγωγική του ενημέρωση και πρακτική όσο και στην αυτοπεποίθηση του νέου εκπαιδευτικού. Ως φιλόλογος της Δ/θμιας αρκετές φορές νέοι συνάδελφοι μου ζήτησαν να παρακολουθήσουν το μάθημά μου ή να παρακολουθήσω το δικό τους για να το βελτιώσουν. Η συμβουλευτική πράξη είναι σημαντική για τον νεοδιορισμένο διότι έχει μια ουσιαστική πυξίδα πλεύσης, δεν αυτοσχεδιάζει μιμούμενος τους δασκάλους τους, αλλά εμπιστεύεται τον εαυτό του και τολμάει καινοτομίες. Ακόμα μπορεί να εφαρμοστεί και αλληλοδιδασκτική από τον μέντορα στον νεοδιορισμένο και τούμπαλιν ώστε να αποκτηθεί σχέση εμπιστοσύνης και για την ποιότητα της διδασκαλίας και για την αυτοπραγμάτωση του

κάθε εκπαιδευτικού. Ο στόχος του θεσμού είναι διττός έχει σχέση με την ποιότητα της διδασκαλίας και τον μαθητή και με τον ίδιο τον εκπαιδευτικό ως επαγγελματία και ως συνειδητό λειτουργό της εκπαίδευσης. Οι μέντορες, δεν αρκεί να έχουν μόνον τυπικά προσόντα, αλλά να υπάρχει η έξωθεν καλή μαρτυρία για τη διδακτική τους αποτελεσματικότητα, να υπάρχει συζήτηση-συνέντευξη, να παρακολουθήσουν κάποιες διδασκαλίες του και κυρίως να είναι άνθρωπος που σέβεται τον συνάδελφο και έχει ως στόχο να προσφέρει.[...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Άρθρο 2 – <http://www.opengov.gr/ypepth/?p=363>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 74 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο άρθρο

Απαραίτητο προσόν για να μπορέσει κάποιος να επωμιστεί το ρόλο του μέντορα σύμφωνα με τους συμμετέχοντες στην διαβούλευση, είναι η τουλάχιστον πενταετής διδακτική εμπειρία, η οποία θα δίνει τη δυνατότητα στον καθοδηγητή να μεταλαμπαδεύει στο νεοδιοριζόμενο τις παιδαγωγικές και διδακτικές του γνώσεις καθώς και την πείρα του. Το πτυχίο ψυχολογίας, η καλή γνώση ξένων γλωσσών, η συγγραφή ερευνητικού έργου, η συμμετοχή σε σεμινάρια διδακτικής και παιδαγωγικής κατάρτισης και σε καινοτόμες δράσεις, οι μεταπτυχιακές σπουδές με συναφή τίτλο, η γνώση στις ΤΠΕ αποτελούν εχέγγυα για να αναλάβει κάποιος το ρόλο του μέντορα. Οι καθοδηγητές σύμφωνα με τους ερωτηθέντες θα πρέπει να έχουν μόνο εκπαιδευτικό ρόλο και όχι διοικητικό. Με άλλα λόγια όσοι κατέχουν διοικητικές θέσεις θα πρέπει να αποκλειστούν.

Στις προϋποθέσεις που τίθενται είναι η εκούσια επιθυμία να αναλάβει κάποιος το ρόλο αυτό και η μείωση του διδακτικού του ωραρίου έτσι ώστε να μπορεί να συνεργάζεται με το νεοδιοριζόμενο συνάδελφό του. Η συνεχής επικοινωνία κρίνεται απαραίτητη για να μπορέσει να ευδοκιμήσει ο θεσμός.

Αναφορικά με τα καθήκοντά του μέντορα οι συμμετέχοντες πρότειναν τις δειγματικές διδασκαλίες, την επίλυση προβλημάτων σε θέματα διαχείρισης τάξης, τη σύνταξη σε συνεργασία με το νεοδιοριζόμενο διαγωνισμάτων και αξιολογικών τεστ. Ο ρόλος του μέντορα θα πρέπει να είναι πάντα καθοδηγητικός-υποστηρικτικός-συμβουλευτικός και όχι αυτός του αυστηρού αξιολογητή. Το portfolio των μεντορικών σχέσεων κρίνεται ως χρήσιμο εργαλείο έτσι ώστε να αξιολογείται και το δικό του έργο έτσι ώστε να ενισχύεται η δυνατότητα να διατηρεί το ρόλο του μέντορα για όσο διάστημα το επιθυμεί.

Οι απόψεις για το χρονικό διάστημα που είναι απαραίτητος ο μέντορας ποικίλλουν. Κάποιοι πιστεύουν πως μία εβδομαδιαία συνάντηση για ένα χρόνο είναι αρκετή για να μπορέσει ο μέντορας να μεταδώσει την πείρα του στο νέο συνάδελφο του. Άλλοι θεωρούν πως η μεντορική σχέση θα πρέπει να διαρκεί δυο χρόνια. Όλοι όμως συμφωνούν πως σημασία έχει η ποιότητα της συνεργασίας και όχι η διάρκεια. Η συχνή επαφή καθώς και η εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων είναι πολύ σημαντική.

Το περιεχόμενο της μεντορικής σχέσης είναι παρόμοιο με τη σχέση που έχουν τα παιδιά με τους γονείς τους. Ο μέντορας θα πρέπει να είναι αρωγός για την επιτυχημένη εκπαιδευτική πορεία του νεοδιοριζόμενου και συμπαραστάτης στην αντιμετώπιση προβλημάτων. Είναι αυτός που θα σταθεί δίπλα στο νέο συνάδελφό του που ξεκινά το δύσκολο αλλά συνάμα συναρπαστικό ταξίδι του στο μαγικό κόσμο της εκπαίδευσης.

Χαρακτηριστικό απόσπασμα:

«...Πολύ καλός ο θεσμός του μέντορα αρκεί να είναι ουσιαστικός! Οι νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί έχοντας τις γνώσεις (πτυχία, μεταπτυχιακά, κλπ) οι οποίες βέβαια δεν αποτελούν το διαβατήριο για την επιτυχία στο δύσκολο έργο που "επέλεξαν", χρειάζονται έναν καθοδηγητή-συμβουλάτορα-υποστηρικτή στα πρώτα τους βήματα ο οποίος να έχει: α) Πολυετή καθαρή διδακτική εμπειρία (15χρόνια) σε τάξη και όχι σε θέση β) Γνώσεις (παιδαγωγικής- ψυχολογίας- τεχνικών διαχείρισης κρίσεων-ΤΠΕ) γ) Ικανότητες - δεξιότητες που αφορούν την ανθρώπινη διάσταση και την ικανότητα αποτελεσματικής συνεργασίας δ) Συμμετοχή σε καινοτόμα προγράμματα και δράσεις που ανοίγουν τις πόρτες του σύγχρονου σχολείου. Καθήκοντα: Βοήθεια στην οργάνωση της τάξης, κάθε είδους υποστήριξη που θα χρειαστεί ο νεοδιοριζόμενος μέσα και έξω από την τάξη, δειγματικές διδασκαλίες, συνδιδασκαλία όταν είναι ανάγκη και γενικά να είναι δίπλα του με ενσυναίσθηση. Θα πρέπει όμως ο μέντορας να έχει μειωμένο ωράριο ώστε να ανταπεξέλθει πλήρως στις υποχρεώσεις αυτές. Ο χρόνος καθοδήγησης δεν μπορεί να είναι μικρότερος του ενός έτους και μεγαλύτερος των δύο ετών εκτός και αν οι συνθήκες το επιβάλλουν. Υπάρχουν πλήθος μάχιμων εκπαιδευτικών που έχουν να δώσουν, γι' αυτό ας τους "εκμεταλλευτούν...»

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Άρθρο 3 – <http://www.opengov.gr/yppepth/?p=362>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 24 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο άρθρο

Οι συμμετέχοντες επισήμαναν ότι πρωταρχικοί στόχοι, την επίτευξη των οποίων θα πρέπει να επιδιώκει ο μέντορας, είναι η ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας που αντιμετωπίζει καθημερινά ο νεοδιοριζόμενος, η προαγωγή της συνεργασίας για την εκπόνηση

ειδικών προγραμμάτων που βοηθούν το μαθητή να εισαχθεί αποτελεσματικότερα στην κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας και η προετοιμασία των νεοδιόριστων εκπαιδευτικών για τις απαιτήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν στο νέο περιβάλλον,. Οι δυσκολίες αφορούν κυρίως την προσαρμογή των νεοδιόριστων στο μικροκλίμα της εκάστοτε εκπαιδευτικής μονάδας, στην διαχείριση της καθημερινότητας (συμπεριφορά μαθητών, συναδέλφων), την ανάδειξη καλών πρακτικών και συμβουλευτικής, αναφορικά με την διδακτική διαδικασία και την διαχείριση της ψυχοκοινωνικής υπόστασης του τρίπτυχου μαθητής-νεοδιοριζόμενος-μέντορας.

Στόχος θα πρέπει να είναι η ανάδειξη της δημιουργικότητας μαθητή-καθηγητή και της αμοφότερης αποκομιδής εμπειριών και πρακτικών, για την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων από απορρέουν από το θεσμό. Αρκετοί συμμετέχοντες υποστηρίζουν ότι ο θεσμός του μέντορα θα ωφελήσει και τους ίδιους τους μέντορες, των οποίων ο ρόλος θα πρέπει αν είναι αμιγώς συμβουλευτικός και όχι αξιολογικός.

Κάποιοι από τους συμμετέχοντες εξέφρασαν τις αντιθέσεις τους αναφορικά με τον θεσμό, υποστηρίζοντας ότι αυτόν το ρόλο τον έχει ο διευθυντής του εκάστοτε σχολείου καθώς επίσης και ότι ο θεσμός έχει ως σκοπό την χαλιναγώγηση των νεοδιόριστων. Τέλος κάποιοι από τους συμμετέχοντες υποστηρίζουν ότι οι μέθοδοι και οι πρακτικές διδασκαλίας θα πρέπει να άπτονται της ευθύνης του ΥΠΔΒΜΘ και όχι των μεντόρων.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]Να δείξει στους νεοδιόριστους, μεθόδους και πρακτικές που κάνουν τη διδασκαλία 1) καλύτερη από άποψη μάθησης αλλά και πιο ευχάριστη για τους μαθητές 2) ευκολότερη και πιο ευχάριστη για τον εκπαιδευτικό, 3)περισσότερο αποτελεσματική στην ανάπτυξη της κριτικής Επίσης να βοηθήσουν τους νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς να ακολουθήσουν πρακτικές που βελτιώνουν τις σχέσεις τους με τους μαθητές και τους γονείς και συμβάλλουν ώστε να γίνει το σχολείο ένας χώρος όπου θα θέλουν να πηγαίνουν οι μαθητές[...]

[...]1.Επιβοήθηση της ομαλής προσαρμογής του νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού , στην "ζούγκλα" της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας. 2. Εισαγωγή του στην "κουλτούρα" της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής μονάδας, αλλά και ευρύτερα στο τοπικό κοινωνικό πλαίσιο. 3. Άμεση υποστήριξη του σε θέματα, τόσο διδασκαλίας (οργάνωση, πρακτικές, κλπ) , όσο και διαχείρισης της σχολικής καθημερινότητας(συμπεριφορά μαθητών, κλπ.)[...]

[...]Οι βασικοί στόχοι της αξιοποίησης του θεσμού του Μέντορα πρέπει να είναι: 1. Η υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας 2. Η ανάπτυξη "διαλόγου" για την επίλυση κρίσιμων ζητημάτων που αντιμετωπίζει ο νέος εκπαιδευτικός, αντίστοιχα όμως, δίνεται η ευκαιρία στον εμπειρότερο εκπαιδευτικό να έρθει σε επαφή με τις νέες τάσεις και ιδέες. 3. Η ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας σε ζητήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός καθημερινά στις τάξεις. 4. Η συνεργασία για την εκπόνηση ειδικών προγραμμάτων που βοηθούν το μαθητή να εισαχθεί αποτελεσματικότερα στην κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας. Προκειμένου, όμως, ο θεσμός να μην αποβεί ένα ακόμα πεδίο συγκρούσεων εντός της εκπαίδευσης πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη μέθοδο εφαρμογής του. Εύκολα μπορεί να διολισθήσει είτε εκ μέρους του μέντορα, είτε εκ μέρους του νέου εκπαιδευτικού. Τέλος, επειδή η ιδέα είναι εξαιρετική, θα θέλαμε να τη δούμε να εφαρμόζεται και σε άλλους τομείς, όπως στον πολιτιστικό. Άλλωστε αποτελεί ένα είδος κοινωνικής αναγνώρισης και τιμής για τον Μέντορα. Η συσσώρευση εμπειρίας σε έναν τομέα είναι σημαντικό ζήτημα. Συνήθως έως τώρα πήγαινε χαμένη, με την εφαρμογή του νέου θεσμού, δίνεται η ευκαιρία αξιοποίησής της.[...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Άρθρο 4 – <http://www.opengov.gr/yppepth/?p=361>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 49 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο άρθρο

Όσον αφορά στα κίνητρα που είναι σημαντικά για τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών ως υποψηφίων μεντόρων, οι απόψεις των συμμετεχόντων δίστανται.

Πολλοί εξ αυτών πιστεύουν πως τα οικονομικά κίνητρα είναι βασικά για την συμμετοχή στον θεσμό, προτάσσοντας το επιχείρημα της παρούσας οικονομικής συγκυρίας στην χώρα. Άλλοι εξ αυτών πιστεύουν ότι δεν θα πρέπει να υπάρχουν καθόλου οικονομικά κίνητρα, καθώς συμμετοχή στο θεσμό, θα πρέπει να εγείρει αμιγώς από την αγάπη για την εκπαίδευση και τη θέληση για προσφορά στο εκπαιδευτικό σύστημα και την ανάπτυξη της συναδελφικότητας. Τα οικονομικά οφέλη θα προσελκύσουν υποψηφίους, οι οποίοι θα είναι ακατάλληλοι, καθώς θα προσβλέπουν μόνο στην αύξηση του εισοδήματός τους, καθώς επίσης θεωρούν ότι θα διαμορφωθούν πελατειακές σχέσεις με τους Διευθυντές Εκπαίδευσης και τους Βουλευτές των κομμάτων.

Η προοπτική ανέλιξης της καριέρας των συμμετεχόντων μέσω του θεσμού του μέντορα προβάλλεται ως ένα ακόμη κίνητρο από πολλούς καθώς επίσης και η μοριοδότηση τους για θέσεις σχολικών συμβούλων και στελεχών της εκπαίδευσης γενικότερα. Αντίθετα πολλοί από τους συμμετέχοντες υποστηρίζουν ότι η παροχή ενός τέτοιου κινήτρου θα έχει

αρνητικές επιπτώσεις καθώς μπορεί να προκύψουν πελατειακές σχέσεις μεταξύ των υποψηφίων μεντόρων και του πολιτικού συστήματος και της αυτοδιοίκησης.

Η μείωση του ωραρίου υπό προϋποθέσεις υπογραμμίζεται ως ένα ακόμη κίνητρο για την συμμετοχή στο θεσμό. Ενδεικτικά αναφέρεται η μείωση του ωραρίου από μια (1) έως τέσσερις (4) ώρες εβδομαδιαίως με την προϋπόθεση της συμμετοχής των μεντόρων σε εβδομαδιαία επιστημονικά συμβούλια για την εκπαιδευτική διαδικασία είτε με την απαλλαγή του από άλλες εξωδίδακτικές υποχρεώσεις, όπως για παράδειγμα την υπευθυνότητα τμήματος, τη συνοδεία μαθητών σε εκδρομές κ.ά.

Κάποιοι από τους συμμετέχοντες πιστεύουν ότι τα κίνητρα θα πρέπει να είναι μόνο ο εθελοντισμός στην εκπαιδευτική διαδικασία, η αγάπη και το ενδιαφέρον για τους μαθητές, το σχολείο και η συμμετοχή να είναι εθελοντική. Η ηθική επιβράβευση (π.χ. απόδοση τιμητικού τίτλου) των συμμετεχόντων καθώς και η αναγνώριση του έργου τους από την ευρύτερη εκάστοτε τοπική κοινωνία θα πρέπει να αποτελεί εφελτήριο για την συμμετοχή του εκπαιδευτικού στον θεσμό.

Τέλος κάποιοι από τους συμμετέχοντες υποστηρίζουν ότι θα πρέπει να δοκιμαστεί πρώτα ο θεσμός πιλοτικά σε κάποια σχολεία και εν συνεχεία να γενικευτεί σε ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα, αφού καθοριστούν και διορθωθούν τα όποια προβλήματα μπορεί να προκύψουν κατά την διάρκεια της πιλοτικής λειτουργίας του. Τα παιδιά είναι τα μόνα που μπορούν να κρίνουν τους ικανούς για να αναλάβουν θέση μέντορα, αρκεί να μπορέσουν να απογαλακτιστούν από την νοοτροπία του ότι ο ικανός καθηγητής είναι αυτός που βάζει καλούς βαθμούς χωρίς απαραίτητα να τους μεταλαμπαδεύει τις απαιτούμενες γνώσεις. \

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]Τα κίνητρα με σειρά σημαντικότητας: 1. Μείωση ωραρίου (που είναι έμμεση οικονομική απολαβή). 2. Άμεση οικονομική απολαβή (αν και θα δημιουργήσει ενδεχομένως πελατειακές σχέσεις με πολιτικά κόμματα). 3. Μικρή επιπλέον μοριοδότηση για την επιλογή αργότερα στελεχών εκπαίδευσης [αν και θα δημιουργήσει και πάλι ενδεχομένως πελατειακές σχέσεις αλλά και επιπλέον ανισότητες και αδικίες. Υπάρχουν μέρη με πολύ λίγους νεοδιόριστους και μεγάλο αριθμό υποψηφίων μεντόρων (βλέπε κεντρικούς νομούς) και μέρη με πολλούς νεοδιόριστους (βλέπε ακριτικές περιοχές και νησιά)]. [...]

[...]Τα οικονομικά κίνητρα κατά την άποψη μου δεν ανταποκρίνονται στο προφίλ των μεντόρων που έχω στο μυαλό μου. Αν εκπαιδευτικοί αρχίσουν να δηλώνουν μέντορες μόνο για τα οικονομικά οφέλη δεν πρόκειται να αναπτύξουν ποτέ ουσιαστική σχέση με όσους χρειαστεί

να συμβουλευθούν. Η υγιής σχέση πρέπει να διέπεται από την ανάγκη και των δύο πλευρών να βρίσκονται σε αυτή. Πρέπει να αναγνωρίζεται όμως και η κοινωνική προσφορά του μέντορα, γιατί περί τέτοιας πρόκειται, με κάποια ηθική ικανοποίηση, είτε απόδοση τιμητικού τίτλου, είτε με κάποιου άλλου τύπου επιβράβευση[...]

[...]Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να υπάρχουν κίνητρα τέτοιου είδους (οικονομικά, υπηρεσιακά κλπ), γιατί θα γίνουν θρυαλίδα για να ξεσπάσουν διαλυτικές αντιθέσεις μέσα στο σχολείο. Κίνητρα πρέπει να δοθούν συνολικά σε ένα σχολείο για να εφαρμόσει καινοτόμες δράσεις, καλύτερη χρηματοδότηση, διευκολύνσεις σε μετακινήσεις και ταξίδια, προμήθεια υλικού και μέσων και αναγνώριση του υπερωριακού χρόνου εργασίας, όπου απαιτείται. Αυτά αρκούν. Α, ναι, ζέχασα: ΛΙΓΟΤΕΡΗ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ, το μεγαλύτερο κίνητρο.[...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Άρθρο 5 – <http://www.opengov.gr/ypepth/?p=360>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 40 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο άρθρο

Σχετικά με τις προτάσεις για την ανάπτυξη και αξιοποίηση του θεσμού του μέντορα, οι συμμετέχοντες τόνισαν τα κριτήρια με τα οποία θα πρέπει να αναλαμβάνει κάποιος το ρόλο του μέντορα, αλλά κυρίως υπογράμμισαν την ανάγκη επιμόρφωσης που απαιτείται, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις πολύπλευρες απαιτήσεις του ρόλου του. Απαραίτητα προσόντα, για να αξιοποιηθεί εποικοδομητικά ο θεσμός, σύμφωνα με τις απόψεις των συμμετεχόντων, αποτελούν η πενταετής προϋπηρεσία ,τα επιστημονικά προσόντα, το μειωμένο ωράριο καθώς και η συνεχής επιμόρφωση. Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στον καθορισμό των κριτηρίων που θα πρέπει να τεθούν για την επιλογή του μέντορα καθώς και στα κίνητρα που πρέπει να δοθούν στους εκπαιδευτικούς για να επωμιστούν το ρόλο αυτό.

Αρκετοί ταυτίζουν το έργο του μέντορα με αυτό του σχολικού συμβούλου και θεωρούν πως οι σχολικοί σύμβουλοι μπορούν να διαδραματίσουν το ρόλο του μέντορα. Συμβολή στο θεσμό αυτό μπορεί να έχει και η διεύθυνση του σχολείου, που είναι υπεύθυνη για καινοτόμες δράσεις.

Για την ανάπτυξη του θεσμού προτείνουν να υπάρχει ξεχωριστός μέντορας για κάθε μάθημα, ο οποίος να είναι συντονιστής του μαθήματος και αξιολογητής σε ομάδα σχολείων (4-5).

Ο θεσμός του μέντορα ,σύμφωνα με κάποιους από τους συμμετέχοντες, θα πρέπει να συσχετισθεί με την εισαγωγική επιμόρφωση των νεοδιόριστων εκπαιδευτικών και να εισαχθεί

ως μάθημα στις παιδαγωγικές σχολές. Η επικουρική ψυχολογική υποστήριξη από ειδικούς για να πετύχει ο θεσμός του μέντορα κρίνεται αναγκαία.

Υπάρχουν και αρνητικά σχόλια όσον αφορά στο θεσμό ,αφού κάποιιοι υποστηρίζουν πως σε χώρες(πρώην Γιουγκοσλαβία) που εφαρμόστηκε έχει αποτύχει και άλλοι θεωρούν ότι υπάρχουν σημαντικότερα προβλήματα που ταλανίζουν την εκπαίδευση και που αναζητούν άμεσα λύση και πως θα έπρεπε ο διευθυντής και ο σχολικός σύμβουλος να κάνουν καλύτερα τη δουλειά τους και να αποτελούν το μέντορα για το νεοδιοριζόμενο εκπαιδευτικό.

Χαρακτηριστικό απόσπασμα:

[...]Η δουλειά του εκπαιδευτικού είναι εξαιρετικά υπεύθυνη, απαιτητική και ιδιαίτερα δύσκολη. Για το λόγο αυτό ακόμα και αν κάποιος είναι κάτοχος πτυχίου μεταπτυχιακού η ακόμα και διδακτορικού στα παιδαγωγικά, στην διδακτική, και στην ψυχολογία είναι βέβαιο ότι κατά τα πρώτα χρόνια της σταδιοδρομίας του θα συναντήσει πολλά προβλήματα, και σίγουρα θα έχει πολλές απορίες. Είναι αποδεδειγμένο, και όποιος έχει διδάξει σίγουρα θα συμφωνήσει, ότι η θεωρία από την πράξη απέχει πολύ και το μόνο πράγμα που μπορεί να ενώσει αυτά τα δυο είναι η εμπειρία. Ο θεσμός λοιπόν του μέντορα σαν ιδέα μετάδοσης εμπειριών και καθοδήγησης ενός νέου εκπαιδευτικού δεν μπορεί παρά να είναι θετικός και εποικοδομητικός. Όμως όπως όλα τα πράγματα στην ζωή θα πρέπει να κοιτάζουμε πρωτίστως, όχι τι κάνουμε αλλά κυρίως πώς το κάνουμε. Αρά και στο θεσμό του μέντορα θα πρέπει πριν εφαρμοστεί να γίνει προσεκτικός σχεδιασμός, εξαιρετικά προσεκτική θέσπιση κριτηρίων για επιλογή εκπαιδευτικών ως μεντόρων και το κυριότερο ο θεσμός αυτός να λειτουργεί ως βοήθεια για τον διοριζόμενο εκπαιδευτικό και όχι σαν έλεγχος επί των ικανοτήτων του, η ως μέσο νέων μικροκομματικών συμφερόντων ή για να βολεντούν κάποιοι.[...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Άρθρο 6 – <http://www.opengov.gr/yppepth/?p=359>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 3 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο άρθρο

Οι συμμετέχοντες αναφέρουν ότι οι απόψεις που κατέθεσαν αντικατοπτρίζουν την πλειοψηφία των μελών των συλλογικών τους φορέων. Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν επί των πλείστων ήταν η κοινοποίηση του κειμένου της διαβούλευσης στα μέλη του εκάστοτε φορέα και εν συνεχεία, ύστερα από την ατομική επεξεργασία των ερωτήσεων – απαντήσεων, εξουσιοδοτήθηκε μια ομάδα για την επεξεργασία των σχολίων, είτε τον ρόλο αυτό τον αναλάμβανε το διοικητικό συμβούλιο του εκάστοτε φορέα.

Χαρακτηριστικό απόσπασμα:

[...]Οι προτάσεις αντικατοπτρίζουν τις απόψεις της πλειοψηφίας των μελών ΔΕΠ του ΙΤΠΠΕ. Αρχικά στάλθηκε σε όλα τα μέλη ΔΕΠ το κείμενο και ζητήθηκε η συμβολή τους στη διαμόρφωση των απαντήσεων. Στη συνέχεια συγκροτήθηκε μία επιτροπή η οποία εξουσιοδοτήθηκε να επεξεργαστεί τις απαντήσεις. Το αποτέλεσμα αυτών των συζητήσεων καταγράφεται στο υφιστάμενο κείμενο.[...]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΠΗΡΑΝ ΜΕΡΟΣ
ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

1. Ενώσεις/Σύλλογοι

- **Σύνδεσμος Ιδρυτών Ελληνικών Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων**

2. Πανεπιστημιακά Τμήματα

- **Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης**
- **Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής - Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου**
- **Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Πολυτεχνική Σχολή Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Δικτύων**
- **Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης**
- **Πανεπιστήμιο Πατρών-Παιδαγωγικό τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης-Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών**

3.Φορείς Ιδιωτικής Εκπαίδευσης

- **Παιδαγωγική Πρωτοπορία**